

Marnäs-Posten

Utgiven av:

Ludvika Hembygdsförening
Nils Nils Gata 7

771 00 LUDVIKA

Tel.: 0240/10019

Denna tidning har utkommit ett par gånger tidigare i Ludvika Hembygdsförenings femtioåriga historia och den utgives nu ännu en gång men med något annorlunda karaktär än tidigare.

Avsikten med denna upplaga är att lämna information om den verksamhet som Hembygdsföreningen bedrivit under jubileumsåret 1970 och att ge någon information om den verksamhet som planeras under år 1971.

Den 20 september 1920 grundades föreningen och år 1970 har därför präglats av 50 - årsjubileet. Speciell uppmärksamhet har ägnats minnet av Hembygdsföreningens grundare och förste ordförande Karl Erik Forsslund. Han var eldsjälens som stimulerade övriga medlemmar att arbeta och lägga grunden till vårt museum, som i dag rymmer värdefulla delar av vår gamla bergslagskultur, äldre folkliv och arbetsliv. Museet kan i dag uppdelas i följande delar:

- Gammelgården med Bygdegård och Bergsmansgården med tillhörande byggnader från 1600 - och 1700 - talen.
- Gruvmuseumet.
- Hembygdsarkivet.
- Elektriska museet. (under uppbyggnad)

A K T I V I T E T E R U N D E R Å R 1 9 7 0 .

Berättarafton.

Den 17 mars ägnades åt gamla Ludvika. N. G. Håkansson inledde kvällen med ett inspirerande kåseri med bilder från det Ludvika som en gång varit. Därefter berättade Karin Forsén, Hjalmar Salomonsson, Rudolf Salomonsson, Henrik Malmström och Harald Lindebert för en stor och intresserad åhörarskara om livet i Ludvika på den tiden de var barn och ungdomar. Rudolf Salomonsson sjöng Gubbo - visan och roade den talrika publiken med andra muntrationer. Hjalmar Salomonsson

skänkte ett par skidor av anseelig längd och ålder samt diverse gamla handlingar till Hembygdsföreningen. Alla berättelserna inspelades på band.

Årsmöte

Den 10 april hölls föreningens årsmöte. Utöver sedvanliga årsmötesförhandlingar kåserade forstmästare Ragnar Eriksson från Sunnansjö om sin hemby Gonäs och den bybeskrivning som han utarbetat. För sitt arbete i samband med denna bybeskrivning erhöll Eriksson Hembygdsföreningens silvermedalj. Bybeskrivningen kommer att dupliceras och utgivas med ekonomiskt stöd från Ludvika stad.

Inger Slättermark berättade och visade färgglada bilder från Ludvika Folkdansgilles resa till Tyskland sommaren 1969.

Karl Erik Forsslunds afton.

Den 24 april ägnades minnet av Karl Erik Forsslund. Folkskollärare Axel Söderkvist, som personligen kände Forsslund och som varit med i Hembygdsföreningen sedan starten, berättade om Hembygdsföreningens tillblivelse och omvitnade Karl Erik Forsslunds stora personliga insats. Han berättade om glada och sorgliga händelser och underströk den bräckliga ekonomin, som föreningen ständigt haft bekymmer med. Roy Widler och Nils Alm läste dikter av Forsslund som väl belyste stämningar och händelser i Karl Erik Forsslunds liv.

Kerstin Sniss, ackompanjerad av Eva Dahlman, inledde och avslutade kvällen med visor av Karl Erik Forsslund, de flesta även tonsatta av honom.

Svenska Flaggans Dag.

Den 6 juni firades svenska flaggans dag på sedvanligt sätt. Festtåget utgick från Stadsparken med Ludvika Privata i spetsen. Efter följde fanborg och representanter för olika föreningar. Alla deltagarna samlades på gräsmattan framför Bygdegården och högtidstalet hölls av dåvarande komminister Tor Berghard. Ludvika Folkdansgille avslutade kvällen.

50 - årsjubileum.

Den 30 augusti firades Hembygdsföreningens femtioårsjubileum. På förmiddagen nedlade ordföranden, åtföljd av några medlemmar blommor på Karl Erik Forsslunds, Stefan Anderssons och Gustaf Björkmans gravar.

På eftermiddagen kördes en kortege genom staden. Den startade vid Vasaskolan och färdades via Storgatan och Gamla Bangatan till Gammelgården.

Kortegen bestod av en förriiddare, fanborg, spelmän och deltagare i Folkdanslaget i vackra bygdedräkter samt fem äldre ekipage med passagerare i tidsenliga kläder. Spelmanslaget spelade muntra gånglåtar och bygdedräkterna skänkte färg åt kortegen, som väckte berättigat uppseende och uppmärksamhet.

På Gammelgården tog Halvar Emermalm emot kortegen och gav en kort redogörelse för Hembygdsföreningens öden under de gångna 50 åren. Kerstin Rasmussens skolkör, pensionärskören och Västerbergslagens Spelmanslag underhöll och docent Sigvard

Montelius från Falun höll högtidstalet, Folkdanslaget dansade och kaffe serverades i Långa Ladan. Därefter invigdes ATLAS - huset av stadsfullmäktiges ordförande Bo Hellsten.

ATLAS - huset innehåller en Atlas-kompressor från år 1913, som varit i drift i över 50 år i Saxberget och som är skänkt av Bolidenbolaget. Kompressorn är av ansenliga dimensioner och är uppmonterad med drivmotor och rörledning. Vidare finns tryckluftborrar och en lastningsmaskin. En fullgod beskrivning av detta nya tillskott till Gruvmuseet kan inte göras - ett besök rekommenderas. Såväl byggnad som de flesta inventarier och montaget har skänkts av Atlas Copco.

I samband med 50 - årsjubileet utdelades föreningens förtjänstmedalj i guld till nuvarande ordföranden Halvar Ehemalm, direktör Rune Back, Stockholm, direktör Karl Johansson, Hedemora och ingenjör Gösta Wilhelmsson, Saxdalen samt föreningens förtjänstmedalj i silver till Svea Morin och Wega Tholerus.

Utflykt

Den 4 Oktober anordnades en bilutflykt till Leksandsbygden. Deltagarna var först med om högmässan i Leksands kyrka och därefter visades kyrkan och kyrkogården av kyrkovården Erik Olsson, som också berättade många intressanta detaljer ur den gamla kyrkans historia.

Färden gick sedan till Erik Axel Kalfeldts Sångsgården i Sjugare by. Kalfeldts efterlevande hustru hälsade deltagarna välkomna och visade den berömda trädgården, som ännu lät ana dess sommarprakt.

Efter en angenäm middag avslutades rundresan på Ankarcronas Holen. Ankarcronans andliga släktskap med Karl Erik Forsslund var stakt märkbar. Minnen av deras vänskap och samarbete levde här och besöket blev en stor upplevelse.

Utställning.

Under några månader på sommaren och hösten anordnades en utställning i Handelsbankens skyltfönster. Den belyste en del av Hembygdsföreningens verksamhet under de gångna 50 åren.

Utförda arbeten m. m.

Arbetsrum har inretts i södra rummet på andra våningen i Grufmanska loftboden för vår arkivarbetare Gunnar Jansson. Det skall även användas för styrelsens och arbetsutskottets sammanträden. Rummet är varmbonat, ljust och rymligt och väl lämpat för sitt ändamål.

Reparationer har utförts på byggnader både på Gammelgårdsområdet och Gruvområdet. En del byggnader har målats med Falu rödfärg, som både konserverar träet och pryder upp.

Skomakeriverkstad i äldre stil kommer att inrymmas i södra rummet på nedre våningar i Valspelles svalbod. En hel verkstadsutrustning har skänkts av Edvin Samuelsson och placerats i rummet. Arbetet med inredningen har påbörjats.

Parkeringsplatsen utanför stora ingången har förstörats genom att Skvaltkvarnen har monterats ned för att senare uppställas på lämpligare ställe. Området har utfyllts och planerats av Ludvika stad, som dessutom försett området med ytterbelysning.

Gruvområdet har förbättrats i flera avseenden. Ludvika stad har lagt ned en dräneringsledning så att översvämning om vårarna i fortsättningen kommer att undvikas. Vidare har matjord lagts på de områden som tidigare utfyllts med lera och området har besåtts med gräs.

Stora Hjulet har reparerats av personal från AMS. Navet har färdigställt och fundamenten gjorts om vid båda sidor.

Vändkorset närmast sjön har höjts upp över en meter och sandfyllning har lagts under. För närvarande pågår arbete med denna del av Gruvmuseet.

Konstmaskineriet kommer därefter i tur om väderleken liksom hitintills blir så - dan att arbete utomhus kan bedrivas.

Övrigt. Under det gångna året har talrika bevis lämnats på uppskattning av Hembygdsföreningens verksamhet och styrelsen har med tillfredställelse erfarit att Ludvika stad hedrat föreningen genom att låta stadsträdgårdsmästaren plantera Hembygdsföreningens emblem, Stora Hjulet, i lök och kaktusmosaik i Stadsparken - en vacker konstnärlig skapelse, som Hembygdsföreningen är tacksam för.

UTHYRNING AV BYGDEGÅRDEN OCH LÅNGA LADAN.

Hösten 1968 påbörjades en renovering av Bygdegården och Långa Ladan i avsikt att få dessa byggnader lämpliga för uthyrning i större utsträckning och att få den i ett sådant skick att de fyller högt ställda krav från hyresgästernas sida.

Särskilt stor vikt lades vid köken och utrustningarna i dessa. Nya elektriska spisar installerades och större kylskåp anskaffades. Vidare inmonterades i Bygdegården utsugningsfläkt samt belysning omedelbart över kokplattorna och många förbättringar såsom belysning med lysämnesrör, flera vägguttag och diverse husgeråd anskaffades.

Med glädje har styrelsen erfarit att uthyrningsfrekvensen ökat betydligt och att de som hyrt varit fullt tillfredställda med lokaler, utrustning och allt. Trots detta är emellertid uthyrningsfrekvensen inte så hög som den borde vara och anledningen härtill är med all säkerhet bristande information. Det är inte bekant för alla och envar att Hembygdsföreningen har lokaler att hyra ut och ännu mindre bekant att dessa lokaler finns i en omgivning som är speciell i många avseenden och som har sin egen karaktär. Den förenar modern komfort med äldre stilarter på ett harmoniskt och trivsamt sätt, som inte står att uppbringa någon annanstans i våra bygder.

Vi anmodar våra medlemmar att själva vid behov av utrymme för fester av olika slag först undersöka om inte någon lämplig lokal finns hos Hembygdsföreningen. Bygdegården uthyres t. ex. i sin helhet med två våningar men för mindre tillställningar går det bra att endast hyra bottenvåningen.

Vi är givetvis också tacksamma för om våra medlemmar rekommenderar andra att vid behov av lokaler taga kontakt med gårdsfogde Johannes van Dijk, som träffas på tel. 100 19, för att med honom undersöka vad som är ledigt och vad som kan erbjudas.

PLANERADE AKTIVITETER UNDER ÅR 1971.

1. Filmen "Med Dalälven från källorna till havet" med Karl Erik Forsslund som visare kommer att köras på någon av stadens biografier. Det är en stumfilm från 1924, som kommer att förses med ljud via bandspelare.
2. Utställning av bilder, tagna av Karl Erik Forsslund själv under hans vandringar samt en del bilder på honom själv och hans omgivning kommer att arrangeras i samarbete med Föreningen Ludvikabilder.
3. Årsmöte kommer att hållas på sedvanlig tid och utom årsmötesförhandlingar kommer ordföranden Halvar Enermalm att hålla ett föredrag om Helgö - Sveriges första metallindustri - från 200 - talet.
4. Berättarafton kommer om möjligt att anordnas även under 1971.
5. Utflykt kommer givetvis att anordnas till någon intressant plats i Dalarna.

NÄSTA 50 - ÅRSFERIOD.

Verksamheten kommer att gå i samma anda som hitintills. Vi kommer att visa nu levande generationer och kommande generationer den miljö och de möjligheter, som våra förfäder hade då de skapade förutsättningarna för och lade grunden till dagens samhälle. Ett värdefullt arv med traditioner som vi alla bör hjälpas åt att bevara och vidareutveckla.

I realiteten innebär detta att Gruv museet måste kompletteras i flera avseenden, att planerna på ett fordonsmuseum bör förverkligas och att arbetet med en avdelning för telematerial bör läggas upp o. s. v. Samtidigt bör det pågående arbetet med reparationer, underhåll och förbättringar fullföljas. Detta är ett digert program, som kräver åtskilliga insatser.

Föreningen är därför tacksam för alla former av stöd, t. ex. genom medlemskap, gåvor av olika slag, förslag till aktiviteter, förslag på personer, som kan tänkas vara villiga att bli medlemmar, och föreningen är givetvis tacksam för alla slag av tjänster.

Ludvika i december år 1970.

Styrelsen för Ludvika Hembygdsförening.